

IŞIK KAYNAKLARININ ENERJİ ETİKETLEMESİNE DAİR TEBLİĞ
(2019/2015/AB) (SGM:2021/12)

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Tebliğin amacı; 1/3/2021 tarihli ve 3584 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Enerji Etiketlemesi Çerçeve Yönetmeliğinin uygulanmasına yönelik ayrı kontrol donanımına sahip olan veya olmayan ışık kaynaklarının veya içeren ürün içerisinde yer alan ışık kaynaklarının etiketlenmesi ve bunlara ait ilave ürün bilgilerine yönelik gereklilikleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, ışık kaynaklarını ve içeren ürün içerisinde yer alan ışık kaynaklarını kapsar.

(2) Bu Tebliğ, Ek- IV'ün 1 inci ve 2 nci maddelerinde belirtilen ışık kaynaklarına uygulanmaz.

(3) Bu Tebliğin Ek-IV'ünün 4 üncü maddesinde belirtilen ışık kaynakları sadece bu Tebliğin Ek-V'inin 4 üncü maddesinde belirtilen gerekliliklere uyum sağlar.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Tebliğ; 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 385 inci ve 508 inci maddeleri ile 1/3/2021 tarihli ve 3584 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Enerji Etiketlemesi Çerçeve Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

AB mevzuatına uyum

MADDE 4 –(1) Bu Tebliğ, (AB) 2017/1369 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nü Tamamlayan ve (AB) 874/2012 sayılı Yetki Devrine Dayanan Komisyon Tüzüğü'nü Yürürlükten Kaldırarak Işık Kaynaklarının Enerji Etiketlemesi Hakkında 11/3/2019 tarihli ve (AB) 2019/2015 sayılı Yetki Devrine Dayanan Komisyon Tüzüğü ile bu Tüzükte değişiklik yapan 23/2/2021 tarihli ve (AB) 2021/340 sayılı Komisyon Tüzüğü esas alınarak AB mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) AB: Avrupa Birliğini,

b) Akkor ışınım: Genelde bir elektrik akımının geçişiyle ısıtılan ipliğe benzer bir iletken ('filaman') yoluyla yaratılan ışık kaynaklarında, ışığın ısıyla üretilmesi olgusunu,

c) Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

ç) Elektrik kaynağı: 230 (±%10) Volt 50 Hz alternatif akımına sahip olan MV kısaltması ile gösterilen elektrik şebekesi beslemesini,

d) Floresan (FL): Işığın büyük bölümünün, deşarjdan kaynaklanan morötesi ışınımın sağlanan bir veya birden fazla fosfor tabakası tarafından yayıldığı düşük basınçlı tipte cıvanın elektriksiz gaz deşarjından yararlanan elektrik kaynağına bir ('bir başlı') veya iki ('iki başlı') bağlantıyla ('başlıklar') sahip, bu Tebliğin amaçları doğrultusunda, manyetik endüksiyon ışık kaynaklarının da dahil kabul edildiği, olgu veya bir ışık kaynağı,

e) Gaz deşarjı: Işığın doğrudan veya dolaylı olarak bir gaz, plazma, metal buharı veya gazların ve buharların karışımı yoluyla bir elektrik deşarjı tarafından üretilmesi olgusunu,

f) Halojen ışık kaynağı: Gaz içeren halojenler veya halojen bileşikler içeren gazla çevrelenmiş tungstenden yapılmış iplik benzeri bir iletkenle sahip bir akkor ışık kaynağı,

g) Işık: 380 nm ile 780 nm arasında bir dalga uzunluğuna sahip elektromanyetik ışınımı,

ğ) Işık akısı (Φ): Lümen (lm) olarak ifade edilen, insan gözünün spektral duyarlılığına göre elektromanyetik ışınımın değerlendirilmesi suretiyle ışık kaynağından yayılan toplam akıyı ifade eden, eğer bir kısımlı durumdaki akımın veya belli bir çalışma süresi sonrasındaki akımın amaçlandığı açıkça belirtilmediği durumda, kısa bir çalışma süresinden sonra kısımlı ışık kaynağına ait başlangıç akısı belirten ve farklı ışık spektrumlarında ve/veya farklı azami ışık yoğunluklarında ışık yaymak için ayarlanabilen ışık kaynakları söz konusu olduğunda, Ek-I'de tanımlandığı şekliyle 'referans kontrol ayarları'nda belirtilen akı,

h) Işık kaynağı: Aydınlatma teknolojisi olarak akkor ışınım, floresan, yüksek yoğunluklu deşarj, inorganik ışık yayıcı diyotlar (LED) veya organik ışık yayıcı diyotlar (OLED) veya bunların kombinasyonlarını kullanan ve Ek-IV'te belirtilen yöntemlere göre bir ışık kaynağı olduğu doğrulanabilen, aşağıda belirtilen optik özelliklerin tamamına sahip olan, ışık yayması için tasarlanmış olan veya akkor-olmayan ışık kaynağı söz konusu olduğunda muhtemelen ışık yayma, aydınlatma ve her ikisi için de uyumlu olacak şekilde tasarlanmış olan elektrikle çalışan bir ürünü,

1) Aşağıda belirtilen değer aralığında olan x ve y türsellik koordinatları:

$$0.270 < x < 0.530 \text{ ve } -2.3172 x^2 + 2.3653 x - 0.2199 < y < -2.3172 x^2 + 2.3653 x - 0.1595;$$

2) Ek-I'de tanımlandığı gibi projeksiyon yapılan ışık yayma yüzey alanının her mm²'si için < 500 lümen'lik bir ışık akısı;

3) 60 ile 82.000 lümen arasında bir ışıksal akı;

4) (CRI) > 0'lık bir renksel geriverim indeksi;

5) (1)'deki koşulu karşılamayan yüksek basınçlı sodyum (HPS) ışık kaynakları, bu Tebliğin amaçları bakımından ışık kaynağı sayılır;

6) Işık kaynakları, aşağıda belirtilenleri içermez;

(i) LED yonga veya LED çip;

(ii) LED paketleri;

(iii) Işık kaynağı/kaynaklarını içeren ve bu ışık kaynağından/kaynaklarından doğrulama amacıyla çıkartılabilecek ürünleri;

(iv) Bir ışık kaynağında yer alan ve bir ışık kaynağı olduklarını doğrulamak için söz konusu ışık kaynağından çıkartılamayan ışık-yayan parçaları;

i) İçeren ürün: İçerilen ışık kaynağının/kaynaklarının ayrı olarak doğrulanmasına olanak vermek için ayrılabilen aydınlatma armatürleri, ışık kaynağı/kaynakları içeren ev aletleri, ışık kaynağı/kaynakları içeren mobilyaları (raflar, aynalar, vitrin dolapları) da kapsayan ancak bunlarla sınırlı olmayan bir veya birden fazla ışık kaynağını veya ayrı kontrol donanımlarını veya ikisini birden içeren ürünü,

ii) Inorganik ışık yayan diyot (LED): Işığın, inorganik maddenin bir p-n bağlantısını içeren, bu bağlantının elektrik akımıyla uyarılmasında optik ışınım yayın ile bir katı durum cihazından elde edilen teknolojiyi,

j) Kontrol donanımı: Bir ışık kaynağıyla fiziksel olarak entegre olan veya olmayan ve elektrik güvenliği ve elektromanyetik uyumluluğunun belirlenmiş olduğu sınırlayıcı koşullar çerçevesinde bir veya birden fazla spesifik ışık kaynağının gerektirdiği elektrik formatı için şebekeyi hazırlamaya yönelik olarak tasarlanmış bir veya birden fazla cihazı,

1) Besleme ve ateşleme geriliminin dönüştürülmesi, işletme ve ön ısıtma akımının sınırlandırılması, soğuk ateşlemenin engellenmesi, güç faktörünün düzeltilmesi ve/veya radyo girişiminin azaltılması işlemlerini içerebilir.

2) Kontrol donanımı: 1/9/2020 tarihli ve 31231 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Harici Güç Kaynaklarının Çevreye Duyarlı Tasarım Gerekliliklerine Dair Tebliğ (2019/1782/AB) (SGM:2020/5) kapsamında yer alan güç kaynaklarını içermemektedir. Bu ifade, bir kontrol donanımıyla fiziksel olarak entegre olabilmesi halinde ve birlikte tek bir ürün şeklinde pazarlanılabilecek dahi, aydınlatma kontrol parçalarını ve aydınlatma dışı parçaları da (Ek- I'de tanımlanmaktadır.) içermemektedir.

3) Ethernet üzerinden Güç (PoE) anahtarı, bu Tebliğ kapsamında bir kontrol donanımı değildir. "Ethernet üzerinden Güç anahtarı" veya "PoE

anahtarı", veri aktarımı ve güç kaynağı amacıyla ana şebeke ve ofis ekipmanı ve/veya ışık kaynakları arasına kurulan güç kaynağı ve veri işleme ekipmanıdır.

k) LED paketi: Bir kontrol donanımını veya onun parçalarını, bir başlığı veya aktif elektronik bileşenler içermeyen ve doğrudan elektrik kaynağına bağlanmayan ancak optik elemanlar, ışık dönüştürücüler (fosforlar), elektrostatik boşalma sorunlarına karşı ısı, mekanik ve elektrik arızaları veya parçalardan birini veya birden fazlasını içerebilen, LED aydınlatma armatüründe doğrudan doğruya kullanılmak üzere tasarlanan benzeri ışık yayıcı cihazların ışık kaynakları olarak kabul edilen ve en azından bir LED yongası içeren tek bir elektrikli parça anlamına gelen yapıyı,

l) LED yongası: Üzerine bir işlevsel LED devresi yerleştirilen bir küçük ışık yayıcı yarı iletken malzeme bloğunu,

m) Organik ışık yayan diyot (OLED): Işığın, organik maddenin bir p-n bağlantısını içeren ve bu bağlantının elektrik akımıyla uyarılması halinde optik ışınım yayan, katı durum cihazından elde edilen teknolojiyi,

n) Renksel geriverim indeksi (CRI): Aydınlatıcının objelerin renk görünümü üzerindeki etkisini, bunların referans aydınlatıcı altındaki renk görünümüyle bilinçli veya bilinçsiz karşılaştırmak suretiyle ölçen standartlarda tanımlanmış olan ilk 8 test rengine (R1-R8) ait renk geriveriminin ortalama Ra'sını veren ölçüyü,

o) Satış noktası: Ürünün sergilendiği veya satışa, kiralamaya veya taksitli satışa sunulduğu yeri,

ö) Türsellik: Bir renk uyarısının türsellik koordinatlarıyla (x ve y) tanımlanmış özelliğini,

p) Yüksek basınçlı sodyum ışık kaynağı (HPS): Elektrik kaynağına bağlanan bir ('tek-uçlu') veya iki ('iki-uçlu') başlıklara sahip olabilen ve ışığın, esas olarak, 10 kilopaskal büyüklüğünde bir kısmı basınçta çalışan sodyum buharından üretildiği bir yüksek yoğunluklu deşarj ışığı kaynağını,

r) Yüksek yoğunluklu deşarj (HID): Ek-I'de tanımlandığı gibi metal halojenür, yüksek basınçlı sodyum ve cıva buharı türleriyle sınırlı olan, çeper sıcaklığının ışık üreten arkı stabilize eden, ark odacığı santimetrelerce başına 3 Watt'ı aşan bir ampul çeperi yüklemesine sahip olan, elektrikli gaz deşarjını,

ifade eder.

(2) İlave tanımlar Ek-I'de yer almaktadır.

Tedarikçilerin yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Işık kaynağı tedarikçisi aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirir:

a) Bir bağımsız ürün olarak (yani bir içeren ürün içinde yer almadan) ve ambalaj içinde piyasaya arz edilen her ışık kaynağının, ambalaj üzerinde, Ek-III 'te belirtildiği şekilde basılmış olan etiket ile birlikte tedarik edilmesini sağlar.

b) Ek-V'te belirtildiği şekilde, ürün bilgi formundaki parametreleri ürün veri tabanından veya kendi internet sitesi üzerinden sağlar.

c) Satıcı tarafından özellikle talep edilmesi halinde, ürün bilgi formunun basılı halde hazır bulundurulmasını sağlar.

ç) Ek-VI'da belirtildiği üzere, teknik dosyanın içeriğini oluşturur ve hazırlar.

d) Belirli bir ışık kaynağı modeli için herhangi bir görsel reklamın, Ek- VII ve Ek-VIII'e uygun olarak etikette bulunan enerji verimlilik sınıfını ve enerji verimliliği sınıflarının aralığını içermesini sağlar.

e) Işık kaynağının belirli teknik parametrelerini tanımlayan internette bulunan teknik tanıtım materyalleri de dahil belirli bir ışık kaynağı modeline ilişkin herhangi bir teknik tanıtım materyalinin, Ek-VII'ye uygun olarak bu modelin enerji verimlilik sınıfını ve etiket üzerinde bulunan enerji verimliliği sınıflarının aralığını içermesini sağlar.

f) Her bir ışık kaynağı modeli için, Ek-III'te belirtilen şekilde düzenlenen ve bilgi içeren elektronik etiketi, satıcılara temin eder.

g) Her bir ışık kaynağı için Ek-V'te belirtilen şekilde elektronik ürün bilgi formunu, satıcılara temin eder.

ğ) Enerji Etiketlemesi Çerçeve Yönetmeliğinin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasına istisna olarak, satıcıların talebi üzerine ve bu Tebliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine uygun olarak, ürünleri yeniden ölçeklendirmeye yönelik basılı etiketlerin hali hazırda mevcut olanla aynı boyutta bir yapışkanlı etiket olarak sunulmasını sağlar.

(2) İçerene ürünlerin tedarikçisi aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirir:

a) Ek-V'in 2 numaralı bendinde belirtildiği şekilde, içeren ışık kaynağına veya kaynaklarına ilişkin bilgi sunar.

b) Bakanlığın talebi üzerine, ışık kaynaklarının doğrulanması amacıyla, ışık kaynağına kalıcı zarar vermeden nasıl çıkarılacağına ilişkin bilgi sağlar.

(3) Ek-II'ye uygun olarak enerji verimliliği sınıfının hesaplanmasını sağlar.

Satıcıların yükümlülükleri

MADDE 7 – (1) Işık kaynağı satıcısı aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirir:

a) Satış noktasındaki bir içeren ürün içinde olmayan her ışık kaynağının, 6 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine uygun olarak tedarikçiler tarafından temin edilen etiketi, Ek-III'e uygun olarak açıkça görünebilecek bir şekilde etiketi veya enerji sınıfını da sergileyerek bulundurulmasını sağlar.

b) Mesafeli satış durumunda, etiketi ve ürün bilgi formunun Ek-VII ve Ek-VIII'e uygun olarak temin edilmesini sağlar.

c) Işık kaynağının belirli bir modeli için hazırlanan herhangi bir görsel reklamda, internette bulunanlar da dahil, Ek-VII'ye uygun olarak söz konusu modelin enerji verimlilik sınıfını ve etiket üzerinde mevcut enerji verimliliği sınıflarının aralığını içermesini sağlar.

ç) Işık kaynağının belirli teknik parametrelerini tanımlayan internette bulunan teknik tanıtım materyalleri de dahil belirli bir ışık kaynağı modeline ilişkin herhangi bir teknik tanıtım materyalinin, Ek-VII'ye uygun olarak bu modelin enerji verimlilik sınıfını ve etiket üzerinde bulunan enerji verimliliği sınıflarının aralığını içermesini sağlar.

Elektronik ortamda satış yapan hizmet sağlayıcılarının yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) 26/8/2015 tarihli ve 29457 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik Ticarete Hizmet Sağlayıcı ve Aracı Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelikte atıfta bulunulan aracı hizmet sağlayıcı veya hizmet sağlayıcının, internet sitesi aracılığıyla ışık kaynaklarının doğrudan satışına izin vermesi durumunda, bu Tebliğin Ek-VIII hükümlerine uygun olarak satıcı tarafından sağlanan elektronik etiket ve elektronik ürün bilgi formunun görüntüleme mekanizması üzerinde gösterilmesini sağlar ve satıcıya bunları gösterme yükümlülüğünü bildirir.

Ölçüm yöntemleri

MADDE 9 – (1) 6 nci ve 7 nci maddeler uyarınca sağlanan bilgiler, Ek- II'de belirtildiği üzere, gelişmiş en son teknoloji ölçüm ve hesaplama yöntemleri dikkate alınarak, güvenilir, doğru ve tekrarlanabilir ölçüm ve hesaplama yöntemleri ile elde edilir.

Piyasa gözetimi ve denetimi için doğrulama yöntemleri

MADDE 10 – (1) Bakanlık, Enerji Etiketlemesi Çerçeve Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinde belirtilen piyasa gözetimi ve denetimini faaliyetlerinin yürütülmesinde, bu Tebliğin Ek-IX'unda belirtilen doğrulama yöntemlerini uygular.

Danışma kurulu işlemleri

MADDE 11 – (1) Bakanlık, Bu Tebliğ ile ilgili olarak, Avrupa Komisyonu tarafından, ışık kaynaklarının enerji verimliliği sınıfları, içeren ürünlerdeki ışık kaynaklarının enerji verimliliğine yönelik yöntemler ve döngüsel ekonomi hususlarında çalışmalar yapmak üzere kurulan danışma kurulu toplantılarına katılım sağlar.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 12 – (1) 14/2/2015 tarihli ve 29267 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Lambaları ve Aydınlatma Armatürlerinin Enerji Etiketlemesine Dair Tebliğ (SGM-2015/9) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Tedarikçi, Enerji Etiketlemesi Çerçeve Yönetmeliğinin 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasına istisna olarak, piyasaya

bir ışık kaynağını arz ettiğinde, mevcut etiketi 31/12/2021 tarihine kadar teşhir edebilir.

(2) 1/9/2021 tarihinden 31/12/2021 tarihine kadar yeniden sınıflandırılmış etiketler kullanılabilir.

(3) Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce aynı modele veya eşdeğer modellere ait herhangi bir ışık kaynağı piyasaya arz edilmemiş olması koşuluyla, tedarikçi bu Tebliğin yayımı tarihi ile 31/8/2021 tarihleri arasında piyasaya arz edilen ışık kaynaklarını yeniden sınıflandırılmış etiketle sunmayı seçebilir. Bu durumda satıcı, bu ışık kaynaklarını 1/9/2021 tarihinden önce satışa sunamaz. Tedarikçi, satıcılara tekliflerine bu tür ışık kaynaklarını dahil ettiği durumlar da dahil olmak üzere mümkün olan en kısa sürede bu sonucu ilgili satıcıya bildirir.

(4) Satıcı, Enerji Etiketlemesi Çerçeve Yönetmeliğinin 12 nci maddesinin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına istisna olarak, satış noktasındaki ışık kaynakları üzerindeki etiketlerin, ambalaj üzerine basılmış veya yapıştırılmış olması durumu da dahil olmak üzere, 1/1/2022 tarihinden itibaren on dört ay içerisinde, mevcut etiketi kaplayacak şekilde yeniden sınıflandırılmış etiketlerle değiştirilmelerini sağlar ve yeniden sınıflandırılmış etiketler 1/9/2021 tarihinden önce teşhir edilemez.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğin 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, geçici 1 inci, 13 üncü ve 14 üncü maddeleri yayımı tarihinde, 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi 1/3/2022 tarihinde, diğer maddeleri ise 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

[Eklere için tıklayınız](#)